

Világszemle

A francia kormány által dekretált és a parlament által óriási többséggel elfogadott leértékelése a franknak és az aranyblokknak közvetlenül ezután bekövetkező megszűnése a gazdasági kérdéseket annyira előtérbe helyezte és annyira foglalkoztatja az egész közvéleményt, hogy komoly sőt vésszes politikai események a közel nyugaton és távol keleten teljesen háttérbe szorultak. Mintha a mai időkben a gazdaságot el lehetne választani a politikától. Tény az, egész világ gazdasági életére kihat a francia kormány szükségintézkedése. De ugyanakkor a Népszövetség keretein belül nagyon komoly a helyzet. Spanyolországban a döntés felé halad a polgárháború és Kína is sorsdöntő órák előtt áll.

* * *

Genfnek ma legnehezebb problémája az angol-olasz viszony. A népszövetség legutóbbi határozata a Négus delegáltjainak részvételére vonatkozólag újra felélesztette az olaszok ellenszenvét Anglia iránt, amely az abesszin konfliktus idején olyan élesen támadta Olaszországot. Igyen körülmények között nem valószínű, hogy Olaszország hajlandó legyen a normális kapcsolatokat felvenni a többi nagyhatalommal mindaddig, amíg a Népszövetség nem könyvel el véglegesen az abesszin kudarcát. Erre pedig a Népszövetség nem mutat egyelőre hajlandóságot, mert az amúgy is gyenge hitelét teljesen tönkretenné.

Másrészt az angolok az olaszok afrikai terjeszkedése tényével szemben mindinkább igyekeznek megerősíteni meglazult birodalmi összeköttetéseiket. Ebben található egyiptomi politikájuk hirtelen változásának magyarázata. Még nagy áldozatok árán is biztosították egyiptomi pozíciójukat egy katonai szövetség révén, mely a Földközi tenger keleti részén szabad mozgást biztosít neki. Ez az angol eredmény pedig Olaszországot nyugtalanítja módfelett. Itt egyik sem hajlandó engedni. Az angol-olasz-vizálynak megint egy harmadik gyengébb fogja meginni a levét. Ha hozzátesszük, hogy a spanyolországi események is döntő fordulatot hozhatnak a földközi-tengeri hatalmi pozíciókban, akkor tökéletesen összekúszalódik a helyzet.

* * *

A spanyol polgárháború olyan fázisba lépett, amely közeledik a döntéshez. A Portugálián keresztül történő állandó fegyverszállítások pillanatnyilag biztosították a fasiszta lázadók hadi fölényét. Ezért pedig teljesen Angolországban van a felelősség, mert angol beleegyezés nélkül a fegyverszállítás Portugálián keresztül lehetetlen volna. Litvinov jegyzéke is azt mutatja, hogy Anglia állásfoglalása a döntő a semlegesség kérdésében, Anglia azonban paralizált helyzetében nem mer állást foglalni.

A japánok ezalatt — az általános európai zavart kihasználva — Sanghaiban megerősítették hadtesteiket. A sanghaai japán negyed

Hongkow, már eddig is államot képezett az államban és most japán hadibázissá épül ki. Ha ezt Japán eléri, úgy hamarosan talál majd ürügyet és alkalmat arra, hogy egy újabb darabot letépjön Kinából. Kína gazdasági válsága pedig fokozódik és így gazdasági és politikai téren is mindinkább kiszolgáltatja magát Japánnak.

* * *

A svéd politikai választások a baloldali pártok óriási győzelmével végződtek. A svéd parlamentben először jutottak abszolút többséghez a szocialista pártok. A polgári többség megtört úgy az alsóházban, mint a felsőházi tagok választását előkészítő választó bizottságban. Az alsóházban a polgári pártok 107 képviselőjével 112 szociáldemokrata képviselő áll szemben és ehhez a többséghez még hozzájárul 11 szélsőbaloldali képviselő. A szociáldemokrata párt 1,336.000 szavazatot kapott a polgári pártok 1,330.000 szavazatával szemben. A náciák összesen csak 26.000 szavazatot kaptak és így nem is jutottak mandátumhoz. A szélsőbaloldali pártok 223.000 szavazattal 11 mandátumot szereztek. Végeredményben tehát 1,559.000 szocialista szavazat áll 1,350.000 polgári szavazattal szemben. Ez a legutóbbi választás mérlege.

Az öt északi állam: Svédország, Norvégia, Finnország, Dánia és Hollandia közül a négy előbbi az év folyamán teljesen megváltoztatta a rezsimit. Finnországban és Dániában már megvoltak a választások. Norvégiában hamarosan meglesznek. Tagadhatatlan, hogy az egész vonalon a szocializmus óriási léptekkel halad. Dániában a szociáldemokraták kezében van a szavazatok 50%-a, ami egyelőre arra kényszeríti őket, hogy polgári támogatást keressenek, de Svédországban már a szocialisták kezében van az abszolút többség. És ugyanezt lehet várni a küszöbön álló norvég választásoktól.

Nagy tanulság van a svéd választásokban. A jobboldali pártok teljesen elvesztették a talajt a lábuk alól. Egy részük megpróbált a náci alakulatokhoz, tehát nyíltan a fasisztákhoz lépni, de csúfosan megbuktak. Nagyobb részük azonban a polgári demokratikus pártokba vagy a szocialista pártba szívódott fel. Hiba csak ott van, hogy úgy Svédországban, mint Dániában és Hollandiában a szociáldemokrácia visszautasítása miatt az egységfront kísérlete meghiúsult.

„Idők fognak jöni, boldogabbak, mert jobbak mint korunk. Minden, mit az igazság megkíván, végre meg fog történni; de siettetjük a pillanatot, melyben a jó történik. Ha egy nagy gondolatot, mely nemünket emeli, csak egy órával hirdettünk is elébb — ha egy rossz törvénynek eltörlését csak egy órával siettetünk: éltünknek legszebb feladata el van érve s nem mondhatjuk, hogy nem vala nagy jutalma életünknek. Az idő int s nekünk nem szabad hátra maradni.“

B. Eötvös József: „A zsidók emancipációja“ c. művéből.